

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurum Sapientvm, Sive Ars, Sine Scelere, & cum virtute,
ditescendi**

Masen, Jacob

Coloniae Ubiorum, 1661

Quæstio XIII. An non Minori longè emolumento opes in cistis custodiantur,
quam in homines, etiam indignes, Dei nomine profundantur?

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55377)

regnis, ita opes affluerint, ut potentissimis deinde Europæ Asiæque Regibus Hispanos fecerit metuendos. *Honora itaque Dominum de tua substantia, & implebuntur horrea tua.*

QUÆSTIO XIII.

An non Minori longè emolumento opes in cæstis custodiantur, quam in homines, etiam indignos, Dei nomine profundantur?

Philosophorum antesignanus Aristoteles pronuntiaturus de homine verè divite sententiam: *Divitem esse, inquit, magis in utendo, quam possidendo consistit.* x Neque sua opinione falsus est, nam si in sola possessione auri divitū sit felicitas, diti orcanis, qui auro defosso incubaret custos suo esset habendus Domino, cum multò illud possideret propius. Jam asinum deportatorem thesauri, quis esse censeat verè divitem? Xenophontis de Cyro hic juvat recitare sententiam. *Non eos, inquit, y qui plurimas pecunias possident & custodiunt, felices duco: nam hoc pacto qui muros custodiunt felicissimi forent, quippe qui omnia que sunt in urbibus custodiunt; sed qui parare quamplurimas*

x 1. Rhet. c. 5. y Xenoph. l. 8.

rimas justè potest, & eis præclarè uti. Hunc felicem arbitror, & pecunias eius etiam felices. Servilis planè occupatio est divitiarum custodia; multò abjectior, quam custodia urbium, aut palatiorum: cum talis custodia rei mortuæ ac brutæ, hæc adhuc beatur præditis ratione hominibus. Utrumque tamen servile opus est. Quod si quis igitur patrifamilias suis ipse custodiam præstet opibus, illarum magis servus est, quam Dominus, cum illas, non sibi, verùm illis semetipsum impendat. D. Hieronymi 2 voces sunt: qui divitiarum servus est, divitias custodit ut servus: qui autem excusserit jugum ut Dominus distribuit eas. Par Chrysoctomi & mens & oratio. Quid insipientius servo pecunia? tenere sibi videtur, cum ipse teneatur. Videtur sibi Dominus cum sit servus, & cum vincula sibi ipse circumdederit, quasi in omnes imperium habens gestit, a Iccirco, inquit, habes pecuniam, ut paupertatem submovas, non verò adsciscas, tu verò prætexis levandi majorem miseriam efficit, benignitatemque vendis pecunia. Vende, non prohibeo, sed regno calorum. Ne parvum tanti facti pretium acceperis, nempe usuram centesimam sed vitam
illam

& 2 In Matthæum. a De divit. & paup.
tom. 5.

illam aeternam. Cur mendicatus es, & pauper, & angusti animi, parvus, hoc est pecunia pereunte magna vendens? Cur Deo relicto humana lucra lucraris? Cur divitem prateriens, non habenti molestus es, & gratiam referentem deserens, apud ingratum te ingeris? Ille cupit referre gratiam, ista vero gravatè etiam refert; iste vix centesimam reddit, ille verò centuplum: iste cum contumeliis & convitiis, ille cum laudibus, & approbatione: iste tibi invidiam excuscit, ille verò coronas etiam concinnat. Quare si me, si aureum hunc oratorem, si Christum in hac etiam vita centuplum promittentem audis, opes tuas in tam laudabilem usuram expendas.

Docui alibi illorum, quæ supra necessitatem affluunt, bonorum, non manere te possessorem æquum, sed deberi illa Deo, aut pauperibus. Quare ut administratori eorū, ubi sese obtulerit indigus, nullum hic quærendum subterfugium est, non longa ille mora fatigandus, non in vitam personamque ipsius inquirendum. Tuum in te intucere debitum, in illo personam Christi. Quid enim ad te spectat quis ipse, quando reverentiam obsequiumque illi debes, cujus ad te venit nomine? Sive prado is fuerit (ut or verbis Chrysofomi) sive aliud quidvis,

num expropter vel pane tibi, vel argentem
 nonnullu, & paucus apparet indignum: cum qui,
 cui Dominus tuus orientem sit solem imparti-
 tu per exiguum ipse cibatum & tenuem vi-
 ctum non existimas mereri? Quin etiam, quod
 dictu summum est, si hunc compertum ha-
 beas innumeru esse vitium constipatum, eodē
 parvo & exili cibo fraudaveris, nihil id tibi
 ad excusationem prodesse poterit. cum illius
 praesertim Domini servus sis, qui dixit: num
 ignoratis ex quo patre sum? illius praeterea fa-
 miliaris, qui se lapidantes animo tulit patien-
 ti, imo pro se lapidantibus in crucem sublatus
 est? **b** Pergit idem eodem in argumento
 Doctor, & Christi erga Judam exemplo nos
 convincit, quem licet non ignoraret prodi-
 torem, mensa tamen, osculo, verbisque hu-
 manissimis dignatus est; & nec ipsos qui-
 dem crucifixores suos solitis beneficiis cō-
 plecti destitit, verbis amicis compellans,
 prostratoque erigens, quos sola poterat
 voce conterere: ut nihil tanta humanitate
 dignum praestet, qui cum pauperes muneribus
 non solatur, verbis etiam acerbis casti-
 gatos dimittit: non tam hominibus, quam
 Deo suo injurius. Ut verō ejusmodi se dis-
 pensator opum non fallat, noverit à sua hanc
 cupi-

b Serm. de non scrutandis paup. tom. 5.

cupiditate atque avaritia personarum acceptionem proficisci. Satis esse eleemosynarum largitori debet, Christi ad se venire nomine pauperem, à quo si quis etiam canis destinaretur, repudiari non posset.

Iterum stultus amor pecuniarum sive aliarum opum facit : ut quandoque cultus Dei ad tuam aliorumque salutem necessarius illic deficiat, ubi tu opportuno subsidio adesse, illumque promovere posses. Squalet Ecclesiæ neglectum decus, atque pro sacris, & concionibus deseruntur: deficiunt alimenterum defectu, qui ignorantes instruant, aberrantes ad ovile Christi deducant, & tu interea opibus affluis, quas vel in cistis lacunisque inutili sepultura defodis; vel in copiosum satellitium, neque necessarium mensæ aulæque apparatus, in luxum luxuriamque impendis: vel heredi supra necessitatem locupletando, aut ingrato, incertoque, reservas. Quam obsecro hujus neglectus Domino tuo, cui quod tibi superabat, mille titulis debebatur, rationem, es daturus? Ille dator bonorum omnium præ inopia deseritur, & tu abundas? illius honor negligitur, tuum decus, atque utinam non sæpe dedecus, procuratur. *illi, qui dat escam etiam jumentis in tempore opportuno; c. nec suis*

suis quidem in famulis per te providetur, eget Dominus rerum omnium sua in familia, & servus administrator in sua domo opibus superfluit. An sapientis Siracidae monitum ignoras. *Fili, si habes, benefac tecum, & Deo dignas oblationes offer* d Quid est, quærit in loco hoc Jansenius, Deo offerre oblationes dignas, nisi ut de melioribus bonis, & liberali manu, non parcè nimium deferantur? Abelis te potius, quàm Caini imitatore[m] sapiens monitor esse desiderat, ille tenui frugum proventu, avarus erga Deum rerum suarum dispensator, venerabatur Dominum; hic lectissima gregis sui capita liberalis præbitor destinabat in victimam, factum est, ait scriptura, *e ut offerret Cain de frugibus terra munera Domino: Abel quoque obtulit, de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum.* Qua verò utriusque muneris apud Deum gratia? *respexit Dominus ad Abel, & ad munera eius; ad Cain verò, & ad munera illius non respexit.* Quo eventu discas, ex opibus etiam tenuiter affluentibus suam Deo largitori deberi partem cum primorum parentum res principio satis tenues, & solo tantum grege, partisque ex agricultura frugibus consisterent; auro ac negotiatione

d *Eccl. 14, 11. e Gen. 4. 3.*

tiatione nondum cognita. neque difficulter
 colligas, quid in maiori opum copia & de-
 lectu rerum à te Deus præstoletur. Ad hæc
 igitur præstanda, si animum manumque
 contractam adferas, Dei honorem, proxi-
 mi que atque animæ tuæ salutem opibus
 possessis etiamnum post habes, tuarum ser-
 vus divitiarum non verò Dominus es, pecu-
 niam sine tuo emolumento, sine honesto
 lucro cum magno etiam opprobrio dam-
 noque ad æternum servas interitum. Nulla
 hic te quoque purgabit excusatio à quorun-
 dam Ecclesiasticorum dissolutione, & malè
 collocatis proventibus petita ille hic tibi
 ante oculos habendus erat, cuius observa-
 tioni honorique illud opum tuarum pèsun-
 tributumque debebatur, non hæc impen-
 denda erant homini, sed Deo. Cum ad iu-
 dicium veneris, sententiam ab illis quæ sibi
 Christus præstita, aut negata viderit petitu-
 rus: hinc gloria tibi solum adstructur, aut
 damnatio, quinam fuerint homines, qui-
 bus tua hæc dona cesserint, tuâ nihil ad præ-
 mium pænamve intererit seu Iudæ, seu Pe-
 tro Christi aliquid nomine collatum fuerit,
 parum momenti ad murationem habitu-
 rum est: nisi homini magis gratiam præsti-
 teris, quam Deo quo facto spem omnem

G

remune-

remuneracionis à Christo præscidisti. Illud
tamen non nega vero circumspecti largitoris
esse, non videre tantum, qua in parte Eccle-
sia, aut familia Christi magis egeat, sed et-
iam, quo collocata abs se loco, maiorem
Dei honorem, proximique ad salutem emo-
lumentum habitura sint. Prudentem enim
dispensatorem amat Deus, qui non sine fru-
ctu concessa profundat, sed cum utilitate,
ad quam opes natae sunt, indigenti-
bus largiatur. Tam nimia hic in-
yitio cura est, quam nulla.

Medio tutissimum ibis.